

Szeptember 17. Szent Lambert

Lambert bencés apát, majd Maastricht vértanú püspöke (született 633 vagy 636, meghalt 705 vagy 706. szeptember 17.). Nagybátyja, Szent Theodard maastrichti püspök nevelte. Pap lett, maastrichti püspökké választották. II. Kilderik király meggyilkolása után Ebroin letette és Stablo kolostorába száműzte Lambertet. 682-ben Pippin legyőzte Ebrouint, és Lambertet visszahívta püspöki székébe. Fő gondja Észak-Brabant pogányságának térítése volt. Az egyház jogainak védelmében szembekerült Dodo gróffal, aki bosszúból, mert 2 rokonát Lambert szolgája vagy unokaöccse megölte, meggyilkolta, aki nem védekezett fegyverrel, hanem imádsággal fogadta a halálos csapást, ezért vértanúként tisztelték, s halálának helyén bazilikát építettek. Holttestét Maastrichtba, majd Liège-be vitték át.

A karoling középkornak Márton mellett alighanem legnépszerűbb szentje. Kemény, harcos egyéniségéért különösen az udvari arisztokrácia és a lovagvilág tisztelte. Ereկlyeit Lüttichben őrzik.

Ünnepét a VIII. századtól ülték a frank birodalomban, Vesztfáliában és Hollandiában ma is tartják. A Lambert-kultusz a Rajnavidéken és Brabantban 1000 táján a legnagyobb. Korán kisugárzik azonban Európa keletibb, akkor még missziós területeire is. Ismeretét nyilván a bencés szerzetesség és a nyugati lovasság hozta magával hazánkba. Az új magyar egyház liturgiáját a rajnai – frank szakrális táj, vagyis Lambert hazája ihlette.

Ismeretes, hogy a Dunántúl sokáig a passai püspökség missziós területe volt, amely többek között védőszentjének, Szent István vértanúnak tiszteletét is terjesztette. Így Dubrava, vagyis a mai Somlóvásárhely egyházát is neki szentelték. Nyilván e jogcím ellensúlyozására Szent István Skolasztikának, egy sánta atyjafiának rakatott vala bencés apácamonostort Lambert tiszteletére. Ismeretes az is, hogy a XI. században egy magyar királyi herceg, I. Béla király fia is, a Lambert nevet viselte.

Nem lehetetlen, hogy a hazai Lambert-kultuszhoz hozzájárultak a Lüttich-vidéki vallon bevándorlók (latini) is, akik Aachenba zárandokolva, még a XV. században is (1447) fölkeresik Lüttich városát.

A hazai Lambert-kultusz így föltétlenül ott gyökerezik a keresztény magyar szakralizmus

legarchaikusabb rétegeiben. Már a XI. századbeli Szelepcsényi-kódex számontartja, de szinte csak az Árpád-korra jellemző. Utána már csak a somlóvásárhelyi monostor, továbbá a Lampérth, Lompérth családnév emlékeztet rá. Beregszász városának Lampértháza volt a középkori neve. Oláhpatak (Vlahova) régi neve Lampertfalva, alva, németül Lampertsdorf. Ila Bálint szerint dobsinai német bányászok alapították.

Rábagyarmat temploma (1770) a legújabb időkig, máig a szentet tisztelte patrónusául. A titulus kultikus háttere, kora nem ismeretes előttünk. Talán cisztercita ihletésű. Főbúcsúja szeptember 17-ét követő vasárnapon tartott Lambert búcsú. A település zöld-ezüst, 1997-ben felavatott címerében látható püspöksüveg és a plébánia régi és mostani pecsétje. A bér málkózók között is gyakran akad, aki a Lambert nevet választja.

Irodalom:

[Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium, Szeptember 17.](#)

[Magyar Katolikus Lexikon, Lambert](#)

[Szent Lambert bűcsű Rábagyarmaton](#)